Intoarcerea in timp

Prietenii nostri, canii - Blansa

de Ionel Teodoreanu

Blansa e a copiilor.
Gheorghe-i al Anicai.
Si Anica a cui e?
- A nimanui! raspund in cor copiii, lepadandu-se de ea in numele vazutelor s-al nevazutelor.
- S-o ia...
- Cine s-o ia?
- Lasa sa n-o mai ia!
Si au lasat-o. Au lasat-o sa fie numai. Caci Anica e razboiul copiilor.
Blansa e mai batrana decat copiii. Intre cei cu patru picioare e strabunica si poate si mai si. Daca ar avea numai doua picioare, ar purta papuci si ochelari si ar sta toata ziulica in fotoliu, la gura sobei sau la fereastra, impletind si cetind "Vietile Sfintilor". Si toata lumea ar veni la ea spunandu-i saru' mana.
Dar fiindca are patru picioare, ii numai Blansa si nimic mai mult.
Copiii au cercat odata sa vada cum i-ar sta bunica, si au imbrobodit-o cu tulpan, punandu-i ochelarii mamei.
Nu s-a suparat Blansa: s-a tare maniat mama. Anica
i-a parat "ca-si fac ras de conita".
*
Blansa se bucura numai cu coada ca are copii in ograda. Cand trec prin fata custei ei, o striga: "Blansa", si coada Blansei matura la stanga si la dreapta. Blansa-i alba din varful cozii si pana-n varful urechilor. Un alb cam sur de drob de sare. Numai nasucul ei e negru-umed ca al maslinelor marinate. Are bot ascutit de vulpe ajunsa etola la gatul cucoanelor, si niciodata nu leapada cojocelul din par de capra.
- Mai, cum o fi Blansa in pielea goala?
Numai s-au gandit, si au ras cu hohot de circ. Si le-a parut atat de rau ca si-au batut joc de Blansa, lasand-o in pielea goala ca pe un purcelus dus la cuptor, ca indata au "sparlit" cate o felie de cozonac, dandu-i-o, si au dezmierdat-o pe cap pana cand Blansa a inchis ochii ca un motan gata sa toarca.
Blansa e mica de tot, dar merge ca vitele care au talanga de grumaz si se duc agale la pascut cu ale lor coarne pe cap. Ea nu latra cu una cu doua si nici chiar cu trei. Cum scartaie portita, deschide ochii, ciuleste urechile, vede cine vine, adulmeca, mutandu-si narile, stramba capul pe-o parte si pe alta- ca balanta cand cantareste- si daca i se zburlesc mustatile, latra, iar daca nu trebuie sa latre, isi turteste capul pe labe si clipeste pana cand adoarme la loc. O vezi cum gandeste in capul ei. Daca te uiti la ea gandesti si tu, bucata cu bucata.
Nu musca. Dar asta n-o stiu decat copiii. Cele cu fusta sau cei cu pantaloni lungi asteapta la poarta pana cand vine Gheorghe sa le deschida. Unii dintre dumnealor- clientii tatei- intra, dar se apara cu batul. Blansa se face ca-i grozav de foc si para pe bat. Copiii

zambesc in sinea lor- ca harapul oglingioarei cu bombite albe- si spun:
- Treci mata, nu te teme. O tinem noi.
Si o apuca pe Blansa din doua parti, stapanind-o ca pe tauri.
*
Odata a prins-o Iuju cu latul sau si a suit-o in cusca lui cu roti. Gheorghe era beat si dormea. Mama nu era acasa. Anica batea din pumni si spunea:
- Ha-ha! Are sa v-aduca hoheru chielea Blansei in bat- ha-ha!
Dar copiii nu s-au lasat. au luat o birja din Targul Cucului, s-au dus de capul lor la tribunal, l-au gasit pe tata, i-au spus tot cu lacrimi in ochi, si seara, Blansa a venit cu tata in trasura cu doi cai. Dupa ce i-a mirosit pe copii, a intrat in cusca si n-a mai vrut sa iasa. Blansa tine cu copiii si cu Gheorghe. Cand se duce la piata cu cosul, Blansa pleaca dupa el, fara s-o cheme, ca sa-i faca in ciuda Anicai. Blansa se potriveste in pas cu Gheorghe si cand e treaz si cand e chiurluit. Daca Gheorghe se poticneste langa zidul bisericii si ramane acolo in soamne, Blansa se culca langa el, ca un fel de umbra a lui, si asteapta.
- Gheorghe-hai! racneste Anica peste biserica Sfantului Ion-Gura-de-Aur.
Dar lui Gheorghe-i tare mult mai bine langa biserica Sfantului decat langa Anica lui.
- N-auzi, Gheorghe, auzi-te-ar ciuma, c-acusi vin la tine!
Ciorile de pe biserica isi fac semn cu cotul aripii, si o asmuta pe Anica: har-harrr...
- Mai, unde mi s-o supara odata Sfantul...
- Care Sfant?
- Sfantul Gheorghe, cel cu lancea, prostule.
- Prost esti tu, ca nu spui.
- Ba tu esti prost, ca-ntrebi. Si unde mi-o iesi calare pe fereastra bisericii...
- Pe fereastra?
- Cal cu aripi, mai baiete! Alb ca laptele si cu aripi de hulub. Si unde mi-o trasni-o pe Anica drept la mir...
Nu iesa Sfantul nici pe usa- ca-i incuiata de dascal cu cheia de fier- nici pe fereastra randunelelor, ca-i zabrelita.
Si sta biet Gheorghe numai cu Blansa, langa zidul bisericii. Si numai ce vine Anica, fasaind serpeste din papucii tarsiti, c-o falca in cer si una in pamant.
Arata-ti aripele, Blansa, ca-i prapad!
Incaleca, Gheorghe, pe Blansa-nazdravana, ca te-ajunge Mama Padurii!
Blansa n-aude, Gheorghe nu vede, Anica vine, inima bate.
Anica da cu piciorul in Blansa si in Gheorghe, si-l smuceste pe napastuitul ei ca pe un sac cu cartofi.
Gheorghe-i numai somn si rachiu.
Anica il pune pe picioare si-ncepe sa-i carabaneasca pumni, racnind la el:
- Haram de tine, pacatosule si spurcatule! Imi bei tata munca si sudoarea me!
Urate vorbe!
Gheorghe se clatina sa cada, dar Anica nu-l slabeste, imbulzindu-l ca tusa. Da cu genunchiul, da cu cotul, da cu palma, se-ndeasa-n el de parca-l scurma, il imbranceste. Pac cu palma peste obraz, poc cu piciorul drept in sale. Ii cade papucul. Geme, ca si cum nu din picior, ci din rarunchi i-ar fi cazut. Il ridica si se napusteste. Pleosc cu papucul peste ceafa, peste tampla, peste gura.
- Unde-i toporul, Gheorghe-Gheorghe, sa te hacuiesc si sa sfarsesc la Cremenal!
Iar Gheorghe-Gheorghe indruga:

- Da tu da, muiere, c-acusi iesa dracu din Gheorghe!
Si suduie de mama focului.
Saracu Gheorghe!
S-aduna toata mahalaua Zlataustului. Femeile dau din cap cu incuviintare, uitandu-se cu ochi stropsiti la Gheorghe. Bate-le-ar crucea de muieri, toate-s de-o sama cu Anica. Dar "oamenii" au inima.
- Lasa-l, bre Anico, ca doar ti-i barbat!
- Aista mi-i barbat? Hoitu aista? Inghiti-l-ar pamantu-mamei lui!
- Ra mai esti la inima! zic oamenii.
- Ia lasati femeia-n pace la nacazu ei! sar de colo si muierile.
Si-s gata sa se-ncaiere, de ciotca ce-s cu scorpia de Anica!
Anica-l impinge pe Gheorghe spre casa, cu alaiul dupa ea. Iar dupa ce-a inchis portile cu tunet, se intoarce la oameni si racneste:
- Nu v-as mai vedea in ochi! Hooo! Haide mars, boalelor!
Dupa aceea, Blansa se culca in cusca si nu mai vrea sa vorbeasca cu Anica.
Gheorghe doarme si nu mai vrea sa mature in ograda.
Anica boceste cu ochi de sange si nu mai vrea sa faca bucate.
S-unde vine mama la bucatarie si se supara pe Gheorghe, pe Anica, pe copii, pe toata lumea.
- Am sa va dau afara pe-amandoi. Sa se ispraveasca odata.
Anica isi scutura plansorile, taie felii de cartof, si le pune pe tample si pe frunte- sluta-i, draga ei, duca-se pe pustii!- se leaga cu tulpanul, si incepe sa face treaba cu satarul, cutitul, melesteul, lingura si oalele, bodoganindu-l mereu pe Gheorghe care sforaie.
Iar Blansa, cand anica se duce la poiata sa taie gatul unei pasari- vine iute-iute in bucatarie si saruta mana lui Gheorghe.
S-o vada Anica!
Dar ingerul o tine pe Anica tocmai cat trebuie.
*
Cand au vazut-o intaia oara pe Blansa cu burta plina ca o vaca, cei mici au dat fuga la mama.
- Mama, Blansa s-a umflat!
Mama nu s-a speriat; a tacut, cu ochelarii pe nas, aplecata asupra masinei de cusut.
- Ce facem, mama? N-o ducem la doctor?
- Nu-i nevoie. Asteptam.
- Ce-asteptam?
- Sa aiba pui.
- Aha! Pui! s-au dumirit copiii, cam, dar nu prea foarte. Ce fel de pui?
- Iaca! Doar n-are sa faca pui de gaina! Pui de cane. Catei.
- Bravo! Foarte bine! Si de unde-i are?
- Ii are... ii are... din piata.
- Cum asa, mama? A fost Blansa in piata sa cumpere pui?
- Sigur.
- Si de unde-a avut bani?
- I-am dat eu.
- Ti-a cerut ea?
- Fireste.

- Cum ti-a spus?
- Cum mi-a spus! Cum mi-a spus! "Cucoana".
- De ce? Blansa-i servitoare?
- Tt! Ia lasati-ma! s-a scuturat mama de ei.
Copiii insa nu s-au dat batuti.
- Mama, da' de ce nu-si tine puii in pachet?
- Fiindca n-are maini.
- Aha! s-au cam limpezit ei, dar tot cu presupus au ramas. Mama, si pe unde scoate puii?
- Dati-mi pace! Nu vedeti ca am treaba?
- Ii varsa pe gura?
- Doamne, maica me, ce vi se nazare! se amesteca si Anica unde nu-i fierbe oala. Ii fata daca vreti sa stiti.
Mama s-a suparat grozav pe vorba Anicai, si i-a matrasit pe toti afara.
- Mai Anicuto, s-au luat copiii dupa ea, cu glas de miere: Cum ai spus? Blansa ii fata?
- Oi fi spus eu ce-am spus! Ii fata. Iaca!
- Tu esti fata, Anicoiule! au blefterit-o copiii de la usa. Numai noi suntem baieti! Sac!
*
Copiii s-au luat de la imparteala unei cutii cu bomboane- una mie, una tie, cu hotie, viclenie si surubarie- infierbantandu-si pana la clocot potrivniciile. Astfel, cu haisa si cu ceala, au ajuns la Blansa: una pentru trei.
- Blansa e a mea, a spus Pastorelu, gliganul celor trei.
- Ba e a mea, a hotarat Ionelu.
- Ba a mea e, s-a rastit Puiutu, mezinul.
S-au stropisit unul la altul, catesitrei, ca trei ditamai imparati.
- Daca-i asa, hai s-o taiem in trei, frateste, a spus Pastorelu, carele misca din ochi ca vulpea din coada. Capul mie, fiindca eu sunt capul vostru; burta lui Ionelu si coada lui Puiutu.
- Eu vreau capul, a spus unul.
- Ba eu, s-a indarjit celalalt.
Nu s-au inteles cu tocmeala vorbei si s-au paruit destoinic.
Mama a venit ca furtuna peste ei, punand pe fiecare in genunchi la cate un colt al odaii. Si dupa ce, stand si tot stand, i-a ajuns mintea din urma a romanului, unul a intrebat:
- Mama, a cui e Blansa?
- Ma intrebi? A parintilor vostri.
- Atunci de ce ne-am batut?
- Fiindca o iubiti, prostilor! a hotarat mama. Blansa e a noastra.
Asa, vra sa zica!
Afland una ca asta, domnii copii, de cum s-au ridicat de la colt, s-au adunat frunte langa frunte intr-alta odaie, si masurandu-se ca taurii au inceput:
- Ma, cine-o iubeste mai mult pe Blansa?
- Eu.
- Ba eu.
- Spui minciuni!
- Iar a-ti inceput? i-a chitit mama, rasarind fara de veste, cu papucul.
- Nuuu! vorbeam... asaa... s-au potolit ei, spasiti.
- Si despre ce vorbeati, ma rog?

- Despre iubire...
- Asaaa!
Papucul a cazut pe locul anumit, dupa stiinta si masura mamei.
- Greu e sa fii mama! ofteaza biata mama.
Copiii nu cuteaza sa deschida gura, dar gandesc si ei ca tare nu-i deloc usor sa fii copil la mama.
*
Bunicii au in salon, pe raftul unei etajere, tot felul de care nu se mai afla minunatii.
Intai si-ntai vine condeiul de sidef- straluce ca lumina lunii pe uluce- cu ferestruica pentru ochiul de furnica. Daca te uiti din rasputeri, lipindu-ti ochiul- pe celalalt il inchizi ca la ochire cu pusca- vezi o luminatie de cogeamite priveliste cu munti, cu cer, cu ape si cu vai si tot felul de multe altele.
- Bunica, sunt si ursi in munti?
In muntii din condei!
- Sigur ca sunt, se-ncrunta bunica. Nu cumva sa-mi spargeti condeiu, ca vedeti voi!
- Ce vedem, bunica? Ies ursii?
- Ba iesa palma mea!
- Tot din condei?
Ametesti gandind cu ochiul la ferestruica. Cum pot sa-ncapa munti cu ursi intr-o gamalie de condei? Bunica stie, dar nu vrea sa spuie.
- Asteapta sa fii mare, mai terchea-berchea! Nu-i de nasul tau!
Apoi e Sipul-cu-Manastire. Nici nu-ti vine sa crezi, dar e intocmai: Cum a putut sa intre manastirea pe gura sipului? Numai Dracul!... Teribil!
Apoi e Oul-care-se-oua. Un ou de lemn ros, cat un ou de strut. Daca-l deschizi, gasesti alt ou. Apoi altul si altul, fiecare cu alta culoare, ascuns in celalalt. Nu se mai ispraveste. Cand te-apuci sa deschizi Oul-care-se-oua iti vine sa gandesti si de la o vreme ametesti ca atunci cand te uiti in fantana.
Deschizi oul cel mare si spui:
- Eu is eu.
Apoi il deschizi pe al doilea si spui:
- Eu is eu.
Si spui mereu: "Eu is eu", cu fiecare ou deschis, si spui de-atatea ori "Eu is eu", ca te pierzi de tine si nu mai stii unde esti. "Eu is eu, eu is eu, eu is eu", pana ce ajungi acolo unde-ncepe: "Dar tu cine esti?"
- Bunica, cine sunt eu?
- Nepotul meu.
- Si-n mine mai e cineva?
- Un bostan!
- Si-n bostan?
- Un iepure.
- Si-n iepure?
- O musca.
- Si-n musca?
- Haide, mars!
Niciodata nepotul n-a aflat ce e in oul cel mai mic, care nu vrea sa se mai deschida, si nici in musca din el...

Dar, si mai si, e Paharul-cu-Iarna. Asa ii spun copiii. In paharul care-i rotund, inchis si fara picior, stau in culoare vesela mosul-babei si baba-mosului pe-o banca. Daca-i privesti, te privesc si ei. Paharul nu-i mai mare decat o gutuie. Dar mosul-babei si baba-mosului stau in marime de om intr-o nimica toata de pahar! Mare dracovenie! Si astan-ar fi nimic, desi tot ii destul; dar cum intorci paharul, sau numai il clatini, incepe sa ninga din cer. Si ninge, si ninge, si ninge, ca de-o luna si de doua. Mosul-babei si baba-mosului stau in ninsoare fara sosoni, fara suba, fara caciula, si nu stranuta, nici nu intra in casa. Ei nu mai iesa din Paharul-cu-Iarna, dar li-i tot atat de bine ca la gura sobei.
- Mai, daca se sparge paharul? intreaba unul.
- Fereasca Dumnezeu! raspunde altul.
- Se supara bunica?
- Nu, mai, se supara Iarna...
Vorbele trec cu atata taina pe langa poveste, incat amutesc si-ncepe ninsoarea de mirari a gandului.
*
Iaca Iarna!
A inceput sa ninga la fereastra.
Copiii fac tumbe de bucurie.
- Ninge, mai!
- Mama, ninge!
Vorbele lor, ca si fulgii, vor s-acopere tot cu vestea alba.
E cum nu se poate mai bine. Duduie focul in soba, motanul toarce, s-apropie castanele si mandarinele, s-acusi-acusi s-arata si Mos Craciun.
Trece o zi, trec doua- ograda parca s-a ingrasat, ghiftuita de atata omat- si deodata se supara Iarna, ca Anica pe Gheorghe. Cei care vin din viscolul de-afara plang ca dupa ce ai mancat hrean si ofteaza ca dupa ce te-ai fript cu supa.
Nici asa n-ar fi rau, din casa, dar...
- Mai, ce-o fi cu saraca Blansa?
Gerul le cam da tarcoale prin gandul Blansei.
- Are blanita, mai. Nu-i pasa ei de ger.
Oricum... Si tata are blana, dar cand vine de la tribunal cu sania, e bocna. Indata deschide dulapul si bea un paharel de rachiu.
- Mai, zice unul, hai sa-i trimitem si Blansei un paharel de rachiu.
- Cu cine?
- Cu Anica.
- T-ai gasit! Il bea Anica.
Ce-i de facut?
- Mama, daca moare Blansa de frig?
- Am eu grija de Blansa, spune mama cu mare liniste. I-am pus paie in cusca.
- Te juri mata ca nu moare? o imbulzesc copiii.
Mama nu se jura, dar ii potoleste cu vorba, fagaduindu-le ca in fiecare zi va chema-o pe Blansa la fereastra, s-o vada dumnealor copiii, cu "ochii lor". Asa se intampla. In fiecare dimineata Blansa vine dupa Gheorghe la fereastra copiilor, da din coada in ninsoare- tare-i mica!- le spune ceva cu ochii lacrimosi, si se duce iar, saraca, dupa Gheorghe care are cizme, cojoc si caciula.
- Vedeti ca-i merge bine! spune mama.

- Vedem! ofteaza ei, neavand incotro cum sa nu vada ce spune mama, dar nu pricep cum nu ingheata Blansa cand "crapa si pietrele" de frig.
Ionelu a aflat.
- Mai! le-a spus celorlalti la ceasul zorilor, sculati-va!
- Cu chiu si vai si gura plina pana la urechi de cascaturi, i-a trezit.
- Acuma stiu!
- Ce stii?
- Unde sta Blansa.
- Unde? Hai spune o data, nu te mai grozavi!
- In Paharul-cu-Iarna...
- La bunici?
- Nu, mai, la Dumnezeu!
- De unde stii?
- Am fost si am vazut, le-a spus el cu mareata taina.
Visase. Vis de iarna a copilariei. Luase-n mana lui paharul cu mosnegi si fulgi din salonul bunicilor, ducandu-le hat departe, pan' la Dumnezeu, pe-o etajera, fericit ca nu l-a spart. Iar in paharul bland, gandul o gazduise si pe biata Blansa, ingerind-o si pe ea.
*
Cand au sarbatorit bunicii nunta lor de diamant, s-a adunat in casa lor din Zlataust tot neamul, de la mic la mare, si a fost ospat imparatesc cu vin din fundul beciului, curcan imbatat in rom si torta de la Tufli; iar la urma, tata a adus un fotograf cu mani de scamator, care i-a potrivit pe bunici, unul langa altul, in capul scarilor, randuindu-i pe ceilalti pe treptele de mai devale, dupa varsta.
A trecut timp mult si bun, pana cand ochiul fara gene al cutiei negre cu catalige i-a cuprins pe toti, revarsati ca o cascada a generatiilor pe treptele scarii de din fata.
Dintai au asteptat sa treaca norul de pe fata soarelui. Un nor parca tras de boi. Dar a trecut pana la toata urma, si soarele s-a luminat din nou dupa trebuinta fotografului.
Apoi au asteptat sa treaca sughitul unui copil. L-au speriat, i-au dat dupaci in spate, apa rece. A trecut si sughitul.
Apoi a fost nevoie de batista pentru nasul oarecarui alt copil- tot nepot de-al bunicilor- care-si uitase batista, dar nu si degetele.
Apoi pe alt copil l-a apucat un ras cu streche. I-a fost trecut, c-o lacrima prelinsa pe obraz, daca obrazul amintirii nu se insala: nu ma-nsala!
Apoi au asteptat sa treaca un vantulet dracos, cu care au avut de furca fustele cucoanelor, cum si zulufii lor. Trecut-a.
Fotograful, c-o mana pe capacul negru si cu alta sfarla in vazduh, a poruncit incremenire.
- Gata?
- Haide, musu o data, a ragusit bunica, ridicand spre el privire cu chistoale.
Dar copiii tocmai atunci si-au adus aminte de Blansa si au chemat-o.
A venit Blansa, cu coada pentru copii si coltii pentru "musu".
- Are sa miste! a suspinat musu frecandu-si fruntea nadusita.
Copiii insa nu i-au dat cinste auzului. Iar unul dintre ei a spus cu o spaimantatoare cutezare:
- Blansa trebuie sa stea sus, alaturi de bunici.
- Ai innebunit? i-a spus mama, detunandu-l cu privirea.
- N-am innebunit! Si Blansa e bunica, ras-bunica si ras-ras-ras-bunica.

Iar imparatii bunici, auzind astfel de vorbe cu temei, au chemat-o pe Blansa la picioarele lor, mai presus de tot neamul.
Astfel, Blansa a ramas in diamantul bunicilor.
*
In fiecare zi si noapte Blansa-i in ograda.
Dar asta nu-i de-ajuns. Caci in ograda sunt gaini, cocosi, curcani si gaste, ca si cum n-ar fi.
Blansa nu e in ograda; Blansa e chiar ograda. Cand latra Blansa, ograda simte om strain si da vestire celor din casa. Cand da Blansa din coada, ograda se bucura ca-i vin copiii. Ca si ograda, Blansa e mereu in jurul casei, lipita de ea.
Si cerul e mereu deasupra casei, dar daca Blansa nu-i in cer, cerul nu-i de-al casei.
Are cerul soare si luna; sa le aiba! Dar care dintre copii ar da-o pe Blansa pentru soarele si luna cerului? Pastreazati-le. Noi o avem pe Blansa noastra.
Asa au trecut anii, pana cand intr-o zi ograda a mutit ca dupa inghet, desi era vara.
- Blansa, Blansa!
Au strigat-o copiii la miazazi,la miazanoapte, la soare-rasare si la soare-apune. Au strigat-o si de pe acoperisul casei. Au cautat-o pretutindeni cu lumina inimii, dar nicaieri si niciodata nu au mai gasit-o.
Blansa n-a mai fost in ograda.
Caci tot ce-a fost odata, niciodata nu va mai fi.